

Universiteit van Tilburg
College van bestuur
Postbus 90153
5000 LE TILBURG

Besluit **Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding wo-master Law en Technology van de Universiteit van Tilburg**

Algemene gegevens

datum	Naam instelling	: Universiteit van Tilburg
8 maart 2012	Naam opleiding	: wo-master Law en Technology (60 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 11 maart 2011
Definitief besluit	Variant opleiding	: voltijd
accreditatie wo-master	Locatie opleiding	: Tilburg
Law en Technology		
Universiteit van Tilburg	Naam VBI	: Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
(#4990)	Datum visitatie	: 16 tot en met 18 november 2010
uw kenmerk	Datum VBI-rapport	: februari 2011
213.5567	Aanvulling op VBI-rapport	: 24 augustus 2011
ons kenmerk		
NVAO/20120572/ND		

Beoordelingskader

bijlagen 1
Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [wo-master] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcr. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Samenstelling QANU-panel

- prof. dr. J. Zwemmer, emeritus hoogleraar Belastingrecht, Universiteit van Amsterdam (*voorzitter*);
- dr. mr. M. Ahsmann, vice president/opleidingscoördinator sector civiel recht, Rechtbank Rotterdam;
- prof. mr. J. Rinkes, hoogleraar Privaatrecht, Open Universiteit Nederland en bijzonder hoogleraar Europees Consumentenrecht, Maastricht University;
- prof.dr. R. Foqué, hoogleraar Rechtsfilosofie en Rechtstheorie, Katholieke Universiteit Leuven;
- prof. dr. J. van Tartwijk, hoogleraar Toegepaste Onderwijskunde, Universiteit Utrecht;
- I. Beulen LL.B., student Ma Nederlands Recht, Radboud Universiteit Nijmegen (*student-lid*).

Secretarissen QANU: drs. L. van der Grijsparde en drs. K. Boersma - van Nierop.

Pagina 2 van 8 **Aanvulling op VBI-rapport**

Bij brief van 23 juni 2011 aan de instelling heeft de NVAO aanvullende informatie gevraagd over de beoordeling van de de studielast, het gerealiseerde niveau en het onderwijsrendement. De aanvulling op het VBI-rapport van 24 augustus 2011 is ontvangen op 30 augustus 2011. De NVAO heeft deze bijkomende informatie in haar oordeelsvorming betrokken.

Voorts heeft overleg plaatsgevonden over de uitkomsten van de beoordeling van het cluster Rechtsgeleerdheid op 3 november 2011 (met de visitatiecommissie), 19 december 2011 (met het disciplineoverleg) en 1 februari 2012 (rectorenoverleg). De uitkomsten van de diverse overleggen heeft de NVAO eveneens meegenomen in de besluitvorming.

Uit deze overleggen is de NVAO gebleken dat de opleidingen en de instellingen de hen betreffende opmerkingen en aanbevelingen van de visitatiepanels ter harte nemen. Dat geldt in het bijzonder het studiesucces, dat bij vrijwel alle opleidingen een aandachtspunt is. Ook is uit de visitatierapporten en de genoemde overleggen gebleken dat de opleidingen maatregelen nemen en gaan nemen om de hen betreffende aandachtspunten te adresseren. De visitatiepanels spreken hierover hun vertrouwen uit. De NVAO deelt dit.

Om het vertrouwen verder te schragen, is met de rectores van de desbetreffende universiteiten afgesproken dat de NVAO zal kunnen beschikken over de rapportages van de instellingen in het kader van de af te sluiten prestatieafspraken met de staatssecretaris. Deze prestatieafspraken betreffen ook het studiesucces van het onderwijsaanbod van de instelling. De NVAO adviseert de instelling om in deze rapportages ook te betrekken de opmerkingen van het panel rond het opleidingsprogramma. Dat is immers in belangrijke mate medebepalend voor het studiesucces.

Bevindingen

Onderstaande tekst bevat Engelstalige passages op opleidingsniveau en Nederlandstalige passages op niveau van de faculteit, de Tilburg Law School. Ook het VBI-rapport hanteert deze tweedeling.

Doelstellingen opleiding

Het panel/the committee komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

According to the committee, the formulated learning outcomes enable the students to obtain sufficient knowledge, skills and academic attitudes during the programme. The learning outcomes fit in with the domain-specific requirements. These are rather broad, but they give sufficient insight into the requirements established by peers and professional practice. The objectives make clear in what respect the programme distinguishes itself from other similar programmes. The learning outcomes are very explicit in what the Tilburg Law School (School) wants to achieve with the programme and what aspects are deemed to be important. The committee clearly appreciates this.

The intended learning outcomes correspond to the Dublin descriptors, and the difference between the master's level and the bachelor's level is adequately reflected in the learning outcomes.

Pagina 3 van 8 The intended learning outcomes also refer to the ability to conduct scientific research, and to communicate the results. The learning outcomes correspond to national and international requirements within the scientific domain. The committee noted that the master's degree students are qualified to conduct independent research and to solve multidisciplinary and interdisciplinary questions in a relevant professional field.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel/the committee komt tot de volgende bevindingen en overwegingen. The programme satisfies the requirements set for an academic orientation. The interaction between education and scientific developments is well integrated in the programme, and connections are made with current practice in the relevant professions. The committee was quite impressed by the very good balance between the scientific and the more practical orientation of the programme.

The programme provides students the opportunity to achieve the intended learning outcomes. The programme is very well set up, and students are well trained in the core discipline. The committee is also enthusiastic about the interdisciplinary approach used in the programme.

The consistency in the programme is logical and adequate. The programme introduced two crash courses as to give an overview of the actual content. This initiative helps students to understand the coherence of the programme. The set of optional subjects is well balanced and prescriptive enough to ensure a coherent programme for all possible options.

There are no major impediments to study progress. The programme is qualified as very challenging by (international) students but the average student does not experience an extremely high workload.

The qualifications of incoming students are in line with the structure and contents of the intended curriculum. The committee appreciates the growing enrolment percentage of students with a bachelor's degree from other universities. Students with a professional law degree (hbo) are admitted after completing the pre-master's programme. The committee identified no structural problems concerning the standards of hbo graduates.

The master's programme complies with the legal requirements for the range of credits i.c. 60 ECTS.

School – De faculteit kent geen eenduidig didactisch concept. De wijze van werken sluit aan bij de eindtermen van de opleiding. Een aandachtspunt is de scriptiebegeleiding en dan met name de verschillen in begeleiding tussen de rechtenopleidingen. De faculteit is voornemens om deze in kaart te brengen en de begeleiding meer vergelijkbaar te maken.

Programme – In November, students start writing their thesis proposal. This early start enables students to focus on the thesis from an early stage.

Pagina 4 van 8 The committee also welcomes the use of new, creative forms of teaching. And the committee is positive about the Graduation Day. This festive formal closure of the sets a clear deadline avoiding unnecessary delays in writing and finishing the master's thesis.

School – De opleiding toetst op adequate wijze of studenten de leerdoelen van de respectieve onderdelen van het programma hebben bereikt. De toetsen zijn zorgvuldig opgezet en de keuze voor de toetsvormen is passend bij de leerdoelen. Toch heeft het panel enkele opmerkingen en aanbevelingen. Zo is het toetsbeleid dat ten grondslag ligt aan de beoordeling en toetsing onvoldoende zichtbaar gemaakt. Voorts stuurt de faculteit te weinig op de systematische analyse van de kwaliteit van toetsen. Het panel heeft ook een groot aantal schriftelijke tentamens ingezien. Deze zijn eerder wisselend van kwaliteit. Het panel constateert verder dat de examencommissie nog niet klaar is voor de meer proactieve rol die zij moet gaan vervullen vanaf januari 2011 bij het opstellen van het toetsbeleid en het toetsen van de kwaliteit van individuele tentamens.

Studenten rapporteren dat zij wisselende feedback krijgen op schriftelijke producten. Beoordelingen kunnen verschillen per docent en beoordelingscriteria zijn niet altijd helder. Het panel adviseert dat docenten onderling beter zouden afstemmen hoe er beoordeeld wordt. Dit dient te worden ondersteund door transparante en zichtbare beoordelingscriteria, die ook voor studenten inzichtelijk maken wat van hen wordt verlangd.

Het panel heeft de beoordelingscriteria voor de masterscriptie bestudeerd. Daarnaast heeft het panel een aantal masterscripties ingezien. Het panel constateert dat docenten niet in alle gevallen zorgvuldig de voorgestelde beoordelingssystematiek volgen. Het eindcijfer is dan ook niet altijd af te leiden uit beredeneerde oordelen volgens de geldende beoordelingscriteria.

Programme – Examinations as well as assessments are adequately related to the programme. There is a variety of assessment forms and there is a good balance between individual and group assignments.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende. De NVAO vraagt aandacht voor de door het panel gesignaleerde verbeterpunten.

Inzet van personeel

Het panel/the committee komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

School – Het onderwijs wordt voor een groot deel verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied. Voldoende staf is aanwezig om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen. De gemiddelde staf-studentratio van 1:29 voor alle Tilburgse rechtenopleidingen is gunstig. Wel ervaren docenten een grote onderwijsbelasting onder meer door het grote aantal specialisaties met vele kleine vakken. De faculteit is zich hiervan bewust en werkt aan een verbeterplan.

Een helder personeelsbeleid zorgt ervoor dat de kwaliteit van de docenten voldoende wordt gemonitord. Het panel heeft geen reden om aan te nemen dat het personeel onvoldoende organisatorisch is toegerust om het programma te realiseren.

Pagina 5 van 8 Studenten zijn ook in voldoende mate tevreden over de kwaliteiten van hun docenten. Daar waar zich problemen voordoen, onderneemt de faculteit actie. De Engelse taalvaardigheid van sommige docenten is wel voor verbetering vatbaar is. Daarnaast is meer (verplichte) didactische scholing van docenten gewenst, bijvoorbeeld rond activerende werkvormen en toetsing. Hoewel training en begeleiding worden aangeboden, beschikken nog niet alle docenten over de gewenste didactische vaardigheden. Het panel waardeert het betrekken van studenten bij het aannemen van nieuwe docenten.

Programme – All senior researchers are involved in the programme. Currently not all postdoctoral workers are active in the programme, but the programme management assured that this will change in the near future. The programme has a relatively small team of highly specialised lecturers. This makes it sometimes difficult to find replacements.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Voorzieningen

Het panel/the committee komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

School – De opleiding beschikt over goede materiële voorzieningen en over een uitstekende infrastructuur die als model kan dienen voor andere faculteiten. Voldoende collegezalen, onderwijsruimten en studieplekken zijn aanwezig. Het panel is onder de indruk van de gerenoveerde bibliotheek, onder andere gezien de goede geboden begeleiding bij het zoeken van literatuur en de variëteit aan werkplekken. De universiteit beschikt over uitstekende, moderne, ICT-voorzieningen en computerfaciliteiten.

De faculteit geeft aan dat, hoewel de ICT-voorzieningen goed zijn, de integratie van bibliotheekvoorzieningen in het onderwijs beter kan. Een eigen facultaire bibliotheek wordt soms gemist. Ook ontbreekt het soms aan voldoende middelgrote collegezalen. Het panel heeft verder geen negatieve gevolgen geconstateerd naar aanleiding van deze door de opleiding aangedragen verbeterpunten en waardeert de aandacht van de faculteit voor verdere optimalisatie van de faciliteiten.

De studiebegeleiding is adequaat en sluit aan bij de behoefte van studenten. Ook de informatievoorziening aan studenten is op orde. De inzet van het studentvolgsysteem van scripties is een efficiënte manier om inzicht te krijgen in de studievoortgang van studenten. Wel adviseert het panel om het gebruik van het systeem verplicht te stellen en meer aandacht te besteden aan het tijdig bijwerken van de gegevens.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Pagina 6 van 8 *Interne kwaliteitszorg*

Het panel/the committee komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

School – Jaarlijks vindt evaluatie plaats via panelgesprekken. Het panel vindt dit een goed systeem van evalueren, maar mist een stelselmatige evaluatie van de vakken. Overigens wordt een aantal keuzevakken wel apart schriftelijk geëvalueerd.

Aan de hand van voorbeelden is overtuigend aangegeven dat maatregelen zijn genomen om het onderwijs te verbeteren naar aanleiding van evaluatieresultaten. Dit is tijdens de visitatie bevestigd door zowel studenten als docenten.

De verschillende belanghebbenden zijn in voldoende mate betrokken bij de kwaliteitszorg van de opleiding. De mening van studenten wordt serieus genomen door zowel faculteitsbestuur als docenten. De relatie met alumni is nog minimaal ingevuld, maar veel wordt verwacht van de investeringen van de faculteit op dit vlak. Het beroepenveld is betrokken door de banden van de meeste docenten met het werkveld en door de verschillende samenwerkingsverbanden die de faculteit is aangegaan.

Programme – The programme evaluates each course with a paper evaluation form filled in by students during the last meeting. The committee is positive about this extra evaluation form as it provides specific information on every course. The committee is also enthusiastic about the involvement of all students at the panel meetings.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel/the committee komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

School – Het panel heeft een aantal masterscripties beoordeeld, waarvan één met het cijfer 6 of 6,5 en één met het cijfer 8. Het panel concludeert dat deze het vereiste eindniveau aantoonbaar halen. Het panel kan zich in het algemeen ook vinden in de beoordelingen.

De faculteit heeft geen streefcijfers geformuleerd. Het panel betreurt dit. De rendementen zijn aan de lage kant. Een rendement van ten minste 50% na twee jaar is naar het oordeel van het panel al erg minimaal.

Desgevraagd geeft het panel een nadere onderbouwing van haar positieve oordeel voor het facet Onderwijsrendement. Het panel constateert dat de lage rendementen bij de rechtenopleidingen een landelijk en zeer complex probleem is. Evenals bij andere faculteiten betreft het panel in haar beoordeling mee de mate waarin de faculteit haar verantwoordelijkheid neemt en maatregelen implementeert om de rendementscijfers te verbeteren. Dit alles in overweging nemende, heeft het panel vastgesteld dat de faculteit in voldoende mate actief beleid voert om de rendementen te verhogen.

Voorbeelden van maatregelen die de faculteit heeft genomen om de rendementen te verbeteren, zijn een taaltoets, een zelfselectietest waarbij studenten digitaal kunnen

Pagina 7 van 8 onderzoeken of de studie bij hen past, en studietoetsing in het eerste jaar. Daarnaast is het vaardigheidstraject aangepast. Het panel heeft geconcludeerd dat de faculteit zich bewust is van de lage rendementen en dat zij op diverse manieren actief en structureel maatregelen implementeert om de rendementen te verbeteren.

Programme – As mentioned before, the committee is enthusiastic about the early start of work on the master's thesis. From November, students work on their thesis, and discuss its progress with their supervisor every month. It is likely that this new trajectory will help students to speed up the writing process.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie weliswaar uiterst matig maar op zich genoegzaam is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden. In elk geval vormen de lage onderwijsrendementen een knellend aandachtspunt voor de opleiding. De NVAO verwacht dan ook maatregelen ter bevordering van het studiesucces.

Niettegenstaande deze kritische kanttekening beoordeelt de NVAO het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

Besluit

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO dat accreditatie wordt verleend aan de wo-master Law en Technology (60 ECTS; variant: voltijd; locatie: Tilburg) van de Universiteit van Tilburg te Tilburg. Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Tilburg te Tilburg in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 7 februari 2012 naar voren te brengen. Bij brief van 6 maart 2012 heeft het college van bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft niet geleid tot aanpassingen.

Dit besluit treedt in werking op 21 maart 2012 en is van kracht tot en met 20 maart 2018.

Den Haag, 8 maart 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Guido Langouche
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Pagina 8 van 8 **Bijlage: Overzicht van beoordelingen door het panel**

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI
		<i>voltijd</i>
1. Doelstellingen opleiding	1.1 domeinspecifieke eisen	G
	1.2 niveau master	V
	1.3 oriëntatie wo	V
Beoordeling onderwerp		V
2. Programma	2.1 eisen wo	G
	2.2 relatie doelstellingen en programma	G
	2.3 samenhang programma	V
	2.4 studielast	V
	2.5 instroom	V
	2.6 duur	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	V
	2.8 beoordeling en toetsing	V
Beoordeling onderwerp		V
3. Inzet personeel	3.1 eisen wo	V
	3.2 kwantiteit personeel	V
	3.3 kwaliteit personeel	V
Beoordeling onderwerp		V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	G
	4.2 studiebegeleiding	V
Beoordeling onderwerp		V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	V
	5.2 maatregelen tot verbetering	V
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	V
Beoordeling onderwerp		V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V
	6.2 onderwijsrendement	V
Beoordeling onderwerp		V
Eindoordeel		Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende